

Oci P32-33

L'artista Fina Miralles, distingida amb el premi nacional d'Arts Plàstiques

Fina Miralles, a l'exposició al MACBA. Fotografies i obres conceptuals al MACBA / GUILLEM ROSET (ACN) / MACBA

Per què tantes dècades de silenci sobre Fina Miralles?

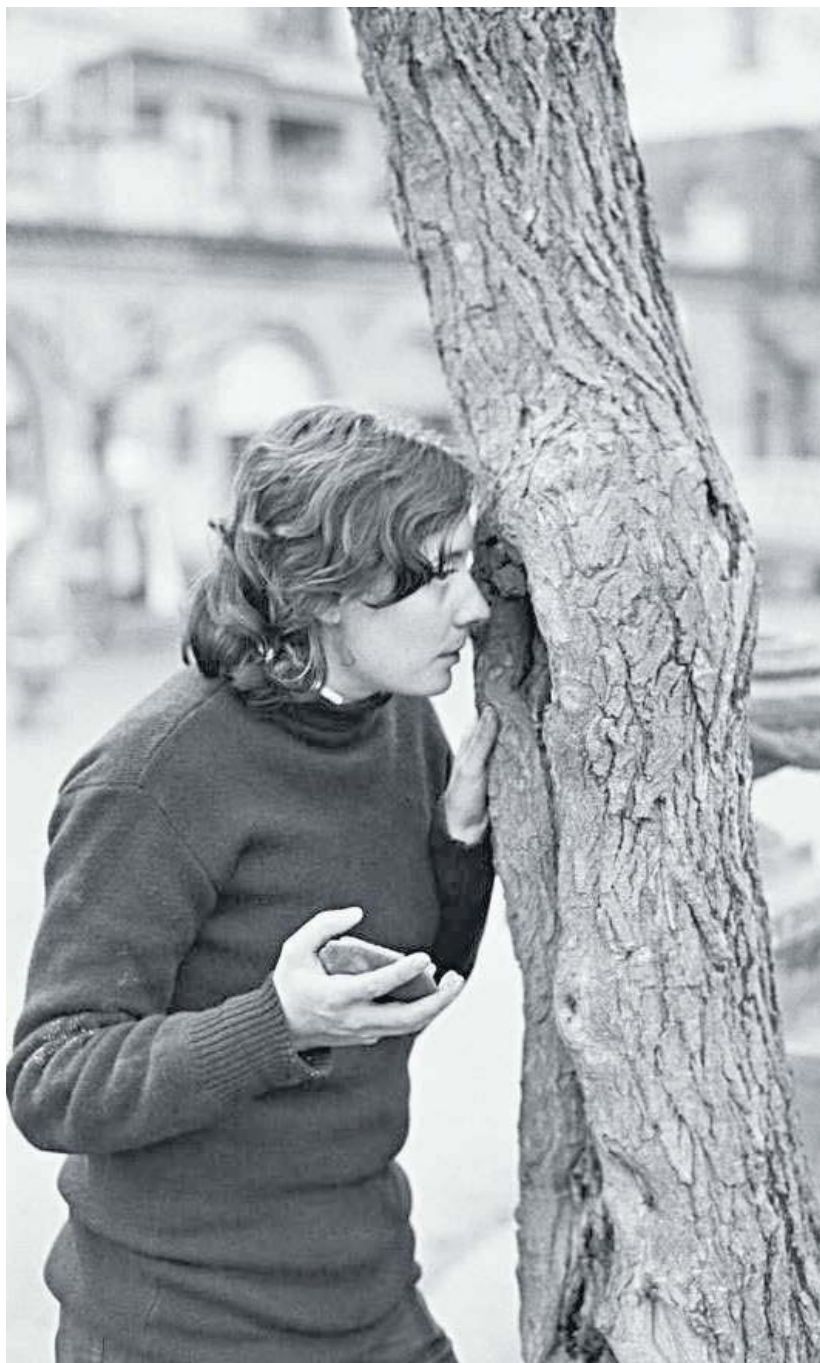
Guillem Plans · @guillemplans #PremiNacionalCultura #FinaMiralles

L'artista de Sabadell ha guanyat el Premi Nacional d'Arts Plàstiques, atorgat pel Ministeri de Cultura i amb una retribució de 30.000 euros. La publicació de la seva obra textual per part de Maia Creus i la Fundació Ars va ser un punt de partida perquè un reconeixement com aquest hagi arribat

Podríem no haver conegut

mai la dimensió de l'immens talent de Fina Miralles (1950), l'artista de Sabadell que acaba de guanyar el guardó cultural més important de l'Estat, el Premi Nacional d'Arts Plàstiques, atorgat pel Ministeri de Cultura i amb una retribució de 30.000 euros. Però, a diferència de tants altres artistes a qui hem homenatjat i entès només després de la seva mort, sí que se li ha fet justícia i la reconeixem a temps. El 2018 ja va ser premiada amb el mateix títol nacional de les arts visuals per part de la Generalitat i després ha exposat al MACBA i a la Fundació Vila Casas.

Abans de tot això, però, per què hi ha hagut dècades de si-

lenci entorn de la figura de l'artista plàstica?

La resposta no és senzilla perquè és múltiple, tot i que hi ha un factor determinant. L'any que Fina Miralles comença a rebre reconeixements coincideix amb la publicació de tota la seva obra escrita per part de la Fundació Ars. Fina Miralles. *Paraules fèrtils 1972-2017* són quatre volums essencials per entendre la seva obra, 800 pàgines que desvelen una mentalitat oberta i pionera al servei de tots els seus llenguatges artístics. "Fina Miralles va estar molts anys oblidada. Aquests volums han fet possible il·luminar tot el seu llegat i entendre la seva filosofia de vida. Per això el reconeixement

a la seva figura s'ha accelerat en els últims anys", explica Maia Creus, professora d'art contemporani i investigadora que es va encarregar de transcriure i editar totes les llibretes manuscrites de Miralles per convertir-les en *Paraules fèrtils*.

Miralles va ser una pionera. Si costava d'entendre-la va ser perquè seguia la seva veu i la seva necessitat interior, al marge de modes i galeries. Va trencar amb totes les propostes acadèmiques de les escoles d'art i va ser pionera als 70 des de l'acció política contra la repressió de la dona al franquisme. "Però, sobretot, va ser de les primeres a entendre el feminisme des d'una manera profunda, com

Fina Miralles és molt més que un epígraf de l'art conceptual, també ha posat en pràctica el paper i el llapis, la tela i el pinzell

L'edició en quatre volums i 800 pàgines de totes les llibretes manuscrites de Miralles va ser clau per entendre'n l'obra

el màxim reconeixement de la vida interior de la dona, un concepte que té a veure amb la llibertat", matisa Creus. El mateix passa amb la mirada de Miralles sobre l'ecologisme. "És una visió profunda i holística. La natura no està al servei de les persones, tot està connectat en un sentit espiritual: la terra, l'oceà, l'ésser", explica.

Només sabent això s'entén la instal·lació conceptual *Natura morta*, en què una planta en un test es troba a dins d'una mampara coberta per lones de plàstic transparent. O *Dona-arbre*, de 1973 a Sant Llorenç del Munt, en què es va plantar a terra a l'altura dels genolls. Al marge del "rol pioner", el Ministeri de Cultura

ha destacat "la iconicitat poderosa" de Miralles.

L'artista, que va donar tota la seva obra el 1999 al Museu d'Art de Sabadell, sempre ha treballat al marge de les galeries i, evidentment, sense cap mena d'objectiu pessester. "Abraça l'art amb la vida interior", apunta Creus, qui sempre va saber que, tard o d'hora, s'acabaria entenen i valorant el talent de Miralles, a qui, per altra banda, no li ha preocupat mai ser reconeguda.

Anades i vingudes

Fina Miralles és molt més que un epígraf de l'art conceptual. És també el llapis i el paper, la tinta i el pinzell. Ha tingut anades i vingudes, tant geogràfiques com el llenguatge artístic. "Soc totes les que he sigut", va titular la darrera exposició el MACBA.

Als anys 70 va ser artista central a la Sala 3, que va néixer al soterrani de l'Acadèmia de Belles Arts per donar vida a l'art conceptual més radical a Sabadell. El 1974, a la sala Vinçon de Barcelona, instal·la quatre gàbies per exhibir un cabrit, un gat i un gos, a més d'ella mateixa. L'obra *Relació del cos amb elements naturals en accions quotidianes* (1975) és una sèrie fotogràfica que documenta accions de Miralles com respirar, mirar, rentar-se, menjar, passejar o fumar, en diàleg amb elements naturals com la terra, la palla, l'aigua o les pedres.

L'any 1984 marxa a Sud-amèrica en un viatge que esdevindrà iniciàtic. "Li va retornar l'emoció de la mà, el llapis, la tela i el pinzell", relata Creus. S'havia cansat de la modernitat. Viurà uns anys a París, treballant en silenci.

A principis dels 90 passa un parell d'anys a Normandia, fins que posa punt final a l'exili personal. També viu a Serrallonga, una casa a Lleida que havia estat de la seva mare i que aprofundirà la seva connexió amb la naturalesa.

Soc totes les que he sigut

Tornarà uns anys a Sabadell per, finalment, traslladar-se el 1999 a Cadaqués, on encara viu i ha participat a cicles d'art d'acció, performances, i ha fet videotext, fotografia, ha pintat, ha dibuixat... Durant aquests anys, Miralles ha estat protagonista d'exposicions com *De les idees a la vida*, el 2001 al Museu de Sabadell. També a la Fundació Joan Miró i al Museu Arqueològic Nacional. A més del Museu d'Art de Sabadell, la seva obra està present a les col·leccions del Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia de Madrid i al MACBA.

"Lliurement utilitza diferents llenguatges artístics sense posar-se cap barrera", explica Creus. Soc totes les que he sigut, ara reconegudes i premiades.